

A parlamenti béke és városunk fejlődése.

A parlamenti béke helyreállott. A technikai obstrukció, mely több mint 3 hónapig akadályozta meg a rendes parlamenti munkát, habár időlegesen is, de megszűnt. A tanácskozások felveszik újból a rendes parlamenti formákat és remélhető, hogy minden párt komolyan fogja teljesíteni hazafias kötelességét.

Az ország érdekében kétségkívül elsőrangú vivmány, hogy a költségvetésen kívüli állapot nem fog beállni és a parlament erősen megtépázott tekintélye újból is helyre áll.

Teljesen felesleges és másodrangú kérdés annak a firtatása, hogy a béke helyreálltával van-e és ki a legyőzött és a győző, mert a földolog az, hogy az ország legfontosabb érdeke megőrzött és a kormányzás jogfolytonosságán a költségvetés megssavazásával nem fog hézag támadni.

A költségvetéshez az ország annyi fontos érdeke fűződik, hogy egymagában véve az a körülmény, hogy annak alapján az államfenntartáshoz és fejlődéshez feltétlenül szükséges kiadások folyósíthatók, a bevételek pedig minden fennakadás nélkül beszerezhetők és hogy ekként az állami háztartás egyensulya megbillenni nem fog, teljesen háttérbe szorítja azt a kérdést, hogy a békéért melyik párt és milyen áldozatot hozott.

A parlamenti béke hatása azonban meg fog nyilvánulni az egész országban és különösen a városokban, mert a nagy koncepcióju beruházások kezdetével a városok fejlődése hatalmas lendületet

nyerend, minthogy különösen a városokban igen sok érdek vár még kielégítésre és igen sok a megoldandó feladat, amelyhez az állami támogatás elengedhetlenül szükséges.

Városunk jövő fejlődése szempontjából nem közönyös a parlamenti béke, mert elsőrangú fontosságú kérdés az állandó dunai hid építésének mielőbbi megkezdése, már pedig ennek a lehetősége most már kizárólag a kormány támogatásától függ, ami azonban csak megszavazott költségvetés mellett lehetséges.

A parlamenti béke tehát most a költségvetés tárgyalásának küszöbén városunkra nézve kiváló horderejű, mert ezáltal a főfeltétel, hogy a kormánynak módja is legyen a dunai hid építési céljaira egy nagyobb összeget a költségvetés keretén belül és még pedig ez év folyamán a parlament által megszavaztatni, — mindenestre beállott.

Aki a város sorsát szíven viseli, arra nézve semmiesetre sem lehet közönyös az, hogy ezen grandiózus építkezés előbb vagy később veszi e kezdetét, mert ha azt már a tavasszal meglehetne kezdeni, a város fejlődésének olyan széles perspektívája nyílnék meg, amelyek nagyszerű hatásai már a legrövidebb időn belül is jelentkeznek.

A parlamenti békének tehát nemcsak hazafiui szempontból, hanem lokálpatriotizmusból is örvendünk kell, mert a parlamenti béke városunkra nézve is megnyitja a haladás, a fejlődés és a boldogulás útját.

A főispán a kereskedelmi miniszternél. Ujabb lépés a dunai hid ügyében.

(Saját tudósítónktól.)

Matkovits Béla főispán, a hányszor csak módját ejtheti, iparkodik tettekkel is bizonyítani azt, hogy Ujvidék városának érdekeit igazán szíven viseli, semmi fáradságtól és munkától nem riad vissza, a mikor alkalom kínálkozik arra, hogy a városért valamit teheszen, s nemcsak tehetségét és képességét érvényesíti a város javáa, hanem személyes befolyását is megannyiszor felhasználja arra, hogy Ujvidék érdekében sikereket elérhessen.

A főispán budapesti tartózkodása alkalmával felkereste Beöthy László kereskedelemügyi minisztert, hogy a kormány támogatását a dunai hid építéséhez kérje. Miként értesülünk, a miniszter nagy jóindulattal fogadta a városnak a főispán útján előterjesztett kérelmét és annak teljesítését kilátásba is helyezte, mert a miniszter is meg van győződve az állandó dunai hid fontosságáról, szükségességéről és annak a délvidék ipar és kereskedelme érdekében való rendkívüli horderejéről, nemkülönben a város fejlődése érdekében való elsőrangú jelentőségéről.

A főispán mindezeket a momentumokat részletesen feltárta a kereskedelmi miniszter előtt, aki határozott ígéretet is tett arra nézve, hogy a hid ügyében Ujvidék város küldöttségét a lehető legrövidebb időn belül fogja fogadni, sőt azzal vált el főispánunktól, hogy a küldöttség fogadtatásának napját vele minél előbb közölni is fogja.

A dunai hid ügye tehát ismét egy hatalmas lépéssel haladt előre, sőt alapos a kilátás arra nézve, hogy már kora tavasszal — a kormány hathatós támogatása mellett — annak munkálatai megkezdődnek.

A hétről.

Lörentey főhadnagy szomorú szerelmének történetét néztem végig pénteken este a színházban. Lörentey főhadnagy kissé lesaványodott, megrokkant, mióta nem láttam, szívbéli tüze is valamivel alább hagyott. Riza bárónő viszont megerősödött, hatalmasan kifejlődött ezalatt. A tisztek közül szegény Wallerstein lefokoztatott: hadnagyból zászlóssá lett. Mogyoróssy önkéntes, a ki Marosira változtatta nevét, mintha lassan öregedne, annál fiatalabb és bájosabb lett a kis Treszka, a tábornok lánya.

S annyi idegen közt olyan jól esett nekem velük, régi ismerősökkel találkozni.

Pénteken este voltam először életemben szerb színházban. Mi magyarok, itt Ujvidéken, elég helytelenül nem is veszünk tudomást a szerb színházról. Minduntalan panaszkodunk, hogy nincs semmi szórakozás, most itt a szerb színház és közlünk senki feléje sem néz.

— Dehát ha nem értjük a nyelvét — hangzik rendszerint az ellenvetés.

Én se értek többet pár szónál a szerb nyelvből, csak annyit, mint minden ujvidéki magyar, mégis végigélveztem a Tatarjárás három felvonását, egy cseppet sem unatkoztam, sőt nagyon jól mulattam. Hisz a Tatarjárást mindenki látta magyar előadásban és a fordítás hüen követi a magyar eredetét. És abból a tényből, hogy a dalszövegek pompásan énekelhetők, pattogó ritmusuak, következtetni lehet az egész fordítás ügyes voltára.

A dalok persze régi ismerőseink, a schematizmusról, meg az „előre, löre, a sik mezőre”-ről és a kedvelt melódiákat jól esett hallanunk a széphangu szerb énekesektől.

A szerbeknek a zene iránt való kifejlett érzékükről mindannyian tudunk, hisz nap-nap után, ha csak két-három legényt is látunk együtt, munkaközben is fölcsendül ajkukról az ének a legszebb összhangban, anélkül, hogy zenedékből képezték volna ki hangjukat. És ez a zenei talantum színészeikben is megvan, a kiket ők valóban a kultúra apostolainak tartanak, mint mi valamikor régebben és szinte megható az a ragaszkodás, a melylyel a szerbek színházukhoz tapad-

nak. Erkölcsi kötelességüknek tartják annak támogatását, ismerik minden színészüket, azoknak élettörténetét, be tudnak számolni sikereikről és nem rójják fel hibául az igazgatónak, hogy a bakák szakaszvezetője tenniszdrágában és fináncórmesteri bluzban vnzényli a legényeket, a kik közül az egyik csődörösi, a másik ezzel szemben önkéntes tűzoltói uniformisban feszít a szinpadon.

Mert ők szeretik a színházat és a színészeket, sokkal jobban, mint mi a színésznőket, s szeretetüket bizonyos tiszteletreméltó nemzeti öntudat hevíti, mely valóban nem is mondható annyira nemzetiséginek, hiszen láttuk, a Tatarjárást, a magyar darabot, alig tíz nap alatt kétszer játszották és a közönség melegen fogadta, sőt a második előadáskor is zsufozásig megtöltötte a színházat.

Ugy ám! A szerb színház mindig megtelik, a szerbek pártolják az ő kulturáik terjesztőit és bizony mondom, nem nagyozok, ha azt állítom, hogy a magyar kulturát is terjesztik legalább annyira, mint a magyar színház. Hiszen majd minden második-harmadik darab magyar szerző műve! Vajjon magyar színházakban

Szaktelemény a vízvezeték ügyében.

A csenei kut vizének vegyi minősége.

(Saját tudósítónktól.)

Lapunk november 9-i számában már említett tettünk arról, hogy a vízvezeteki bizottság ülést tartott, amelyen a csenei kut vízfogyasztásra való használhatósága képezte a megbeszélés tárgyát.

Az ülés lefolyásáról szóló részletesebb jelentést közölni ezuttal feleslegesnek tartjuk, de igenis fontosnak tartjuk annak a kiemelését, hogy valamennyi szaktelemény megegyezett abban, hogy a víz élvezhetőségében kétely nem fér és hogy a vízvezeték céljára a csenei kut a legalkalmasabb. *Orbán* Ignác műszaki tanácsos kiemelte, hogy a csenei kut vize ugy mennyiségileg, mint minőségileg meg lett vizsgálva, mert a szivattyuzást 5 hónapon át szakadatlanul folytatva a kut vízbősége nem apadt, másrészt a kéthetenként felküldött analisis szerint a víz minősége is megfelelő. A műszaki tanácsos bemutatta a hosszleányt, melyre utólag a sárga, szinte vízhatlan homokréteg felrakatott, s melyből kitűnik, hogy a felső talajvíz ezen rétegen nem szivároghat át, szóval ezen réteg védőréteget képez, hogy a szomszédságban levő falazott kutak vize is vegyelemmeztesék.

Műszaki tanácsos bemutatta az egyes kutak depressió graphikonjában, a megfelelő kutak mellé (XIII-hoz az órházi falazott kut, a II-hez a szerb szállási kut) a vízszinváltozások felrakott görbéit, melyekből kivüláglik egyrészt az, hogy ezen kutak vízszinje a szivattyuzás tartama alatt csak csekély ingadozásokat mutattak, másrészt a nyugalmi helyzetben, a megfigyelő furások vízszinje magasabban állottak, mint a falazott kutaké, szóval előbbiek nyomás alatt állanak.

Innen magyarázható ki az is, hogy a vízben kimutatót ammoniak és salétromsav nyom nem oxidációs, hanem redukciós termékek.

A második módszer annak az eldöntésére szolgál, hogy vajjon a két kut összefüggésben van-e. Ez az a kémiai vizsgálat, melynek fogantatását a mérnöki hivatal sürgősen meg fogja tenni.

Dr. Kassowitz Armin összegezte a beküldött analisiseket, melyekből konstatálja, hogy a víz a szivattyuzás tartama alatt folyton javult és így kételyei a víz minőségére vonatkozólag is el vannak oszlatva.

Műszaki tanácsos felolvasta Pálffy főgeológus véleményét, melyet a bizottsági tagok tudomásul vettek és immáron a víz mennyiségét illetőleg is meg vannak nyugtatva.

Erre dr. Kubinyi és dr. Kassowitz indítványára a bizottság a következőket határozza: Kérdeztessék meg Kajlinger, Farkas Kál-

mán és Pálffy főgeológus arra nézve, hogy vajjon a felső talajvíz nem fertőzheti-e meg az alsó vízvezető réteg vizét tekintettel arra, hogy a két réteg között számbavehető agyagréteg nincs.

Dr. Decsy Dezső analizálja az előzőleg alaposan kiüszítandó órházi és szeib szállási kutak vizeit, annak megállapítására, vajjon ezek a próbakut vizével azonosak-e és megállapítja, hogy a víz minden rétegében jó.

Előadó fölveti még azt a kérdést, hogy kiktől szerezzünk még a tervezeti munkára ajánlatokat.

A bizottság abban állapodik meg, hogy még dr. Forbát Imre, Pasár István és 2-3 magánmérnök, akik speciális képzettséggel bírnak, ajánlattételre szólíttassanak föl.

A tárgyalás anyagából és a leadott szakteleményekből nyilvánvaló tehát, hogy az az aggodalom, mintha a csenei kut akár mennyiség, akár minőség tekintetében nem felelne meg, alaptalan.

A tanítótság ügye.

Országszerte megmozdult a köztisztviselői tábor. A nagy drágaság, melynek átkát csak a köztisztviselői tisztviselő érzi (a földműves, iparos, kereskedő, orvos, ügyvéd stb. mindig talált módot és alkalmat annak ellensúlyozására) egy táborba hozott össze bennünket. A tanítók nyomorának enyhítéséről többek között Budapest szépen gondoskodott. A budapesti tanítók fizetés és lakbérrendezésénél végigvonal azon az egészséges és életrevaló elv, hogy a családok tanítóknak majdnem kétszer-háromszor annyi fizetést ad, mint a nőtlen vagy hajadon tanítóknak. Alapul vette Bpest városa a tanító 30. életévét t. i. azon kort, midőn a legtöbb férfi családot alapít. Az első 10 évben a tanító fizetése 1200 koronáról 1800 koronára, lakbérére 600-ról 800 koronára emelkedik, a tizenegyedik évben fizetése 2600 koronát és lakbérére 1000 k. teszen, összesen 3600 koronát. Innen 4 évenként 300 koronával emelkedik a fizetése, úgy hogy 35 évi működés után 4000 k. fizetéssel és 1300 k. lakbérrel nyugalmába vonulhat. A lakbérilletmény Budapesten fizetés jelleggel bír, a nyugdíjba is beszámítódik. Hasonlítsuk össze az ujvidéki tanítók fizetését a budapesti tanítókéval.

Budapesten kezdő fizetés 1200 k. lakbér 600 k. összesen 1800 k.

Ujvidéken fizetés lakbérrel 1620 korona, különbözlet 180 korona.

Budapesten 10 évi szolgálat utáni 3600 k. Ujvidéken 1600 k. fizetés, 400 k. korpóték, 420 k. lakbér, összesen 2420 k. Különözlet 1180 korona.

Budapesten 20 évi működés után 4000 k. Ujvidéken 2520 k. Különözlet 1880 korona. Végül 30 évi szolgálat után 5000 k. Ujvidéken 2520 k. Különözlet 2480.

E néhány számadat fényesebben beszél minden szónoklatnál, ezen kis statisztikai kimutatás tárja fel sebeinket és mutatja a mi szomorú, szégyenletes díjazásunkat és sanyaru helyzetünket.

E kis kimutatásból az következnek, hogy a budapesti tanítóknak a megélhetése még egyszer oly drága, mint a miénk. Pedig ez távolról sem áll.

Budapesten a hus, liszt, kenyér, cukor, kávé stb. egy fillérrel sem drágább, mint nálunk, ellenben vannak egyes cikkek, melyek Budapesten sokkal olcsóbbak, mint Ujvidéken, ilyenek a divatcikkek, tehérmű, ruhanemű stb.

De nézzük, Szt. Tamás, Ada, Csurog s más bácskai községet, hol a tanítóknak 2000 k. törzsfizetésük van. Avagy talán ezekben a helységekben is drágább az élet, mint Ujvidéknek?

Városunk törvényhatósága előtt fekszik kérvényünk, nem kérünk benne a budapesti tanítókéhoz hasonló fizetést, még a miinket jogosan megillető XI., X. és IX. rangsorba való osztását sem kérjük a várostól, hanem 1600 koronás fizetésünknek 2000 koronára való kiegészítését és megfelelő lakbért.

Városunkban mindenki ismeri a tanítói kar gondjait és súlyos helyzetét; hisszük, hogy az ujvidéki társadalom megérti bajainkat, és azoknak enyhítését célzó akciónak méltányolva, törekvésünket diadalra fogja segíteni.

A vezetőtanító azonfelül 600, az igazgatótanító 1400 korona, nyugdíjba is számító pótlékot kap, mely 10 évi igazgatói szolgálat után 300 koronával emelkedik.

Székely Salamon
ig. tanító.

Színház.

A mult heti előadások.

Már legutóbbi számunkban említettük, hogy a szerb színházterület megkezdte három hónapra terjedő működését. Az előadásokat állandóan nagyszámú közönség látogatja és a műsor semmi kívánni valót sem hagy fenn. Maguk az előadó színészek jórészt a társulat régi bevált erőiből kerülnek ki, akikhez most több új erő csatlakozott.

A műsor felöleli nemcsak mint régebben

találnak-e ennyi helyet a magyar írók!

— Nézze csak meg a Gonosz Pistát nálunk, a mi színészeinktől, vagy a Vereshajut, úgy a magyar színházban sem látja azt megjártsani

Öszintén szólva, zavarban voltam mint most olvasóim közül sokan, mert nem tudtam hirtelen, hol is találkoztam én Gonosz Pistával! Igaz, emlékszem már! A Falu rossza nevezetes alakja ő, a híres Falu rosszának, a melyet a Vereshajuvál, evvel a szintén népszerű népszínművel magyar színházak dehogyan is hoznak manap, a mai modern világban színre!

A szerbeknél az operett most éli bimbó-korát. Most van a fejlődésének küszöbén. Meg aztán a szerbek romantikus kedélyhangulata is vonzódik a népszínműhöz, ez is erdményezi, hogy náluk ez a műfaj még virágkorában van és a drámával dominál a színház műsorában.

... Ahogy mind jobban és jobban belemélyedek, veszem észre, hogy mennyire értekezésszerű jelleget kezd ölteni ez az én kis vasárnapi írásom. Tulkomoly, nincsenek benne viccek, a

miken bosszankodni lehet, nem is érdekes elolvasni.

Ugy érzem pedig, hogy ezeket kötelességem volt elmondani és hasonlóképpen fog gondolkozni mindaz, a ki egy magyar darabot a szerb színházban végignézi.

Ottál az ember a szerb tenger közepén az idegenek közt, jóformán egy betűt sem ért a beszélgetésekből, egyszerre felzokog a színpadon ismerős szomorú magyar nóta és érzi, hogy az idegenek is mind fölmelegsznek a nóta hangjára, hogy ez a melegség közös és a nóta előidézte közös hangulatban minden érzés egygyé olvad. ... Felhangzik a taps is, egy pár tenyér összeütődik, nem az az orkányszerű taps, a mi a mi színházainkban otthonos, csendes, finom, urias ez, mint a milyen maga a közönség.

Mert a szerb színház közönségét Ujvidék legelőkelőbb szerb családjai teszik ki. Az Adamovics, Davidovac, Jankovics, Polith, Dungyerszki családokat látjuk a páholyokban, de különben is az egész színház a szerb intelligenciával telik meg.

Ilyen közönség nem is igen ragad-

tatja magát orkányszerű tapsokra, meg is szöknének a mi színészeink, ha ilyen közönségünk volna. Mert a mi színészeink, főleg színésznőink egész más szeretetet követelnek a közönségtől, mint a szerbek. A szerb primadonnát még sohasem láttuk az utcán, csakis ha próbára siet, vagy ha onnét jő. Ő neki nincsenek udvarlói, a kik bokkrétákat küldenek a színpadra, az ő kocsijából nem fogják ki a lovakat, már csak azért sem, mert kocsija sincs. A szerb színészeknek bizony nem telik kocsi, hisz maga a színészet is szegény, pedig rászolgál a legmelegebb támogatásra, pártolásra és megérdemelte, hogy a város is segélyben részesítette.

S mi, magyarok, szintén támogatathatók őket. Vajjon nem mindegy nekünk, a megértés szempontjából, hogy a Parasztecsületet az ujvidéki szerb színházban halljuk szerbül, vagy a budapesti operában németül, csehül és olaszul? ...

Pálmai Gyula.

a drámai válfajokat, hanem tekintettel van az énekes darabokra is és bemutatásra kerülnek ilyenformán szerb köztöbbségben a fővárosi színpadokon nagy sikert aratott operettek is, sőt a társulat kedden a „Parasztbecsület“ operával is sorompóba lépett.

A keddi előadásba lelket öntött Szávits igazgatónak és feleségének fellepte. Az előbbi csengő bassushangjával, a második pedig üde sopranjával aratott tetszést.

Szerdán egy szerb premier vonzott nagyszámú közönséget. Demercsek új bohózatát „A falusi ellenzék“ et adták, amelyben a komikusoknak jutott hálás szerep.

Csütörtökön magyar darab volt műsoron, Földes Imrének, ennek az ügyes jellemfestőnek kitűnő színműve „A kuruzsló“. Igen helyesen tette az igazgató, hogy ezt a nagyhatalmú társadalmi színművet bemutatta. Az előadás minden tekintetben megfelelő nivón állott, a rendezés és összjáték pedig kifogástalan volt.

Pénteken Kálmán Imre öröksejének zenéjű operettje a „Tatárjárás“ volt műsoron. Ez az operett a fővárosi és vidéki magyar színpadoknak ma is állandó repertoár darabja, sőt a külföldi színpadokat is diadalmasan járta be, így hogy egyebet ne mondjunk még Amerikában is előadták. Szávits igazgató fejlett műzisére és színházi genialitására vall, hogy ezt a kitűnő magyar operettet felvette előadásainak sorozatába.

Az előadás minden tekintetben, persze kisebb hibáktól eltekintve mintaserű volt. Így első sorban feltűnt a szereplők gondos összjátéka, a zenekar minden művész izlést kielégítő precíz működése és a karok összevágó jól betanult és iskolázottságra is valló éneke, amely párosulva a magán szereplők művészi magaslaton álló énekelődásával és az ügyes és gondos rendezéssel az előadást nemcsak élvezetessé, hanem valóban kitűnővé is tette. A szereplők közül első helyen említjük meg Szávitsnéét, akinek csengő, üde, nagy iskolára valló és különösen a felsőbb regiszterekben imponáló hangja, amely az ének és zenekar együttesét is tulszárnyalta, valósággal vitte az egész előadást. Szávitsné játéka is jól átgondolt és átértézt lévén a báróné szerepében teljes illuziót kelteit. Ma osi önkéntes szerepében a társulat szubrettje Jovánovics L. ügyes alakítást nyújtott. Megjelenése rokonszenves, játéka jól kidolgozott, hangja ha nem is nagy terjedelmű, de kellemes és iskolázott. A szerep nézetünk szerint valamivel több temperamentumot is elbírt volna.

Lőrentei déleleg alakját Kráncevitcs mutatta be előttünk, aki igen szépen énekel, játéka is színészi intelligenciára vall.

Kitűnő volt Wallerstein szerepében Dinulovits, akinek nagy érdeműl tudjuk be diszkrét játékát, mert éppen ebben a szerepben a legtöbb színész abba a hibába esik, hogy a komikumot túlozza, ellenben Dinulovits a helyes középutat tartotta be, kupléit decensen és jól pointírozva adta elő. A többi szereplők is jól megállották helyüket.

Kisebb hibákat ép a társulat és a szerb színészet iránti szimpátiából még sem hagyhatunk szó nélkül, már csak azért sem, mert nagyobb hibákra az előadásban nem akadunk. Bizonyára nem a rendezés hibája, hanem anyagi körülmények hozhatják magukkal, hogy a darab kiállítás nem állt azon a nivón, mint maga az előadás. A második felvonás estélyi díszlete szegényes, de ennél még nagyobb hiba a garderobe fogyatékosága, ami nagyon feltűnő volt akkor, amikor nemcsak a 8—10 közlegénynek, hanem még a 4—5 huszártisztnek is más és más volt az uniformissa. Az ilyesmi meglehetősen rontja az illuziót.

Végül nem hagyhatjuk szó nélkül a közönségek azt a hideg közönyt a színészek iránt, ami nálunk egészen ismeretlen és ép azért reánk nézve nemcsak meglepő, hanem bizonyos tekintetben kínos is volt. Magyar színészek ilyen hideg közönségnek egyáltalán képtelenek volnának játszani. Elvégre felkesedést senkire sem lehet erőltetni, de egyenesen megfoghatlan előttünk, hogy p. o. Szávitsné igazán gyönyörű és vidéki színpadokon szinte feltűnő számba menő énekeirtija után nem zúgott fel az óriási tapsvihár. Magyar színházban az ilyen ének után azt az énekesnőt annyira ünnepeleik, hogy ezzel a színházi

kifejezéssel élünk, valósággal leszednek a deszkáról. Ugyilátszik a szerb színházban az ilyer ünnepeletetés nem szokásos, de mégis bántó dolog, hogy amikor a közönség egyrésze tetszésének akar kifejezést adni, akkor néhány ember lepiszergi. A legnagyobb színháznál sincs eltűnt a közönség tetszésnyilvánítása, hisz elvégre a színészek tartozzanak bármilyen nemzetiséghez is, ha előadásukkal ezt kiérdemelték, joggal igényelhetik a tapsot és ünnepeletést, mert bármekkora is legyen a színész ambíciója, a közönség hidegsége annak előbb utóbb szárnyát szegi. Mégegy jelenség, amit magyar színházban sohasem tapasztalni, lement az egész darab anélkül, hogy a szereplőket egyszer is a lámpák elé hívták volna, pedig azok nemcsak becsületes, hanem művészi munkát is végeztek. Ilyen hideg közönségek színészekkel nem szabad bánni.

Dr. Mayer Oszkár.

HIREK.

Az ujvidéki utca.

Az idő teltre jár. Az utcán sietve haladnak a járó-kelők, mert ki-ki igyekszik meleg dél alá. A télikabátok már előkerültek, a karmaj, a boa, a prémes öltöny és a szücsművészet egyéb remekei már feltűnedeznek az ujvidéki utcán.

A hivatalokban pedig megkezdődött a hivatalos tél, amely tudvalevőleg október 15-étől április 15-éig terjed és ezen idő alatt, mert már ilyenkor hivatalosan is hideg van, a hivatalokban fűteni kell és fűtenek is tekintet nélkül arra, hogy oda-künn hány fokot mutat a hőmérő, ugyanis a hivatalokban miként a világításnak, úgy a fűtésnek is a jó öreg kalendárium az irányítója. De míg a hivatalokban vígan obog az állami falangja, addig a szegény ember törli a fejét azon, hogy hogyan szerzi be a teltre szükséges fát és szénét, amelyeknek bizony elég magas ára van, úgy hogy nehezen juthat hozzá szegény ember.

Megkezdődtek a téli szórakozások is, megnyílt a színházi szezon, melyet ezuttal Thália szerb ajku papjai és papnői irányítanak jó magyar szellemben, mert műsorokat magyar szerzők darabjaival vezették be. A mozi óles plakátokon hirdeti a legújabb szenzációkat: a „Cigányvért“, „Zitta főhercegnő esküvőjét“, meg az „Ifjúkori bűnököt“.

Belejutottunk a joursezonba is, a háziasszonyok szorgosan kenegetik a szendvicseket és dus tartalommal telítik meg az ezüst és porcellán gyümölestartókat, míg a gazda a pincében szortirozza a borokat. Elérkezett a különböző társas összejövetelek és „polgári kimenők“ ideje is, de nem maradtak el a házi estélyek sem, valamint mind gyakoriabbak a meghívók a teaszóárokra is.

A smokkingok, meg a frakkok megtisztultak az orrfacsaró naftalin szagtól és előkerülnek a különböző illatu parfümös flaconok.

Szóval téli hangulat az egész vonalon.

Személyi hírek. *Matkovits* Béla főispán Budapestről haza érkezett. A főispán budapesti tartózkodása alkalmával főleg a dunai hid mielőbbi megépíthetőségének kerestülvele érdekében fáradozott. Ebbeli ténykedéséről lapunk más helyen teszünk említést. — *Dr. Szlezák* Lajos országgy. képviselőnk egész héten Budapesten tartózkodott. Képviselőnk részt vett a képviselőház tanácskozásain, a munkapárt értekezletein, s mint a ház üléseinek egyik leg-szorgalmasabb tagja a költségvetés tárgyalása aiat is huzamosabb időt fog Budapesten tölteni, s bizonyára az állandó dunai hid érdekében is szintén latba veti minden befolyását.

Felülvizsgálati dtes. Szerdán folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor Péterváradon a vegyes felülvizsgálati bizottság ülést fog tartani. Ezen a polgári elnök tisztét *Matkovits Béla* főispán látja el. Az ülést tárgyat a katonai szolgálatra alkalmatlanok elbocsátási kérvényének végleges elintézése képezi.

Beóthy László köszönete. Dr. Demet rovic Vladimír, Ujvidék szab. kir. város polgármestere, meleg hangú táviratban üdvözölte a város nevében *Beóthy* Lászlót abból az alkalomból, hogy a király őt kereskedelmi miniszterre nevezte ki. Az üdvözlő táviratra a kereskedelmi miniszter a következő polgármesterhez intézett levélben mondott köszönetet:

Budapest, 1911. október hó 30-án.

Tisztelt Polgármester Ur!

Kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezetésem alkalmából szíves volt engem Ujvidék sz. kir. város közönsége és tanácsa nevében táviratilag üdvözölni.

Midőn a szíves figyelemért őszinte köszönetemet fejezem ki, van szerencsém felkérni, hogy köszönetemet a város közönsége és tanácsa előtt is melegen tolmácsolni sziveskedjék.

Szíves üdvözléssel
kész hive
Beóthy László.

Áthelyezések. A m. kir. igazságügyi-miniszter *Kovács* Ármín nagybecskei és *Heckenshoffer* Mihály ujvidéki kir. törvényszéki fogházfelügyelőket kölcsönösen áthelyezte.

Közigazgatási bizottsági ülés. Városunk törvényhatóságának közigazgatási bizottsága kedd-n folyó hó 14-én, délelőtt 10 órakor ülést tart. A tárgysorozatban a szakelőadók rendes jelentéseim kívül több a bizottsághoz utasított felelőbbés tárgyalása szerepel.

A szerb néppárt győzelme. A községi képviselőtestületi választások alkalmával a szerb néppárt Zsablyán, Csurogon, Boldogasszonyfaiván, Sajkásgyörgyén, Nádálján és Titelen diadalmasan került ki a választási küzdelemből, mert jelöltjei megválasztattak a radikális párt jelöltjeivel szemben. Különösen fontos a szerb néppártra nézve a zsabylai és titeli győzelem, mert e két község ezideig bevehetetlen vára volt a radikális pártnak.

Szerémmegye átírata a dunai hid ügyében. A vukovári alispán közölte Ujvidék városával, hogy az állandó dunai hid építésének költségeihez Szerém megye 100.000 K-val hozzájárul. A megye ezen határozata még a bání kormány jóváhagyásától függ, de bizton remélhető, hogy ez a jóváhagyás nem fog sokáig késni. Minden jel arra mutat tehát, hogy a hid építéséhez szükséges előfeltételeknek mihamarabb birtokába jutunk és hogy a hid építésének akadályai lassanként eltűnedeznek.

Alapszabály jóváhagyás. Az ujvidéki athletikai club alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Az athletikai club egyesíti magában városunk intelligenciájának sportkedvelő tagjait. Már régebben megalakult és működik, de a hatósági jóváhagyás csak most érkezett le.

A temerini olvasóegylet jubileuma. A temerini magyar olvasó egylet, melynek *Matkovits* Béla főispán az elnöke, e hó folyamán 25. évi fenállását fogja megünnepelni. Az olvasó egylet Temerinben valóságos kulturmissziót teljesít és egyesíti magában ennek a nagy magyar községnek jelentős, számot kitevő egész magyar intelligenciáját. A jubileumi ünnepségre nagyban készülődnek Temerinben; Ujvidékről is sokan kiállításba helyezték, hogy az ünnepségen résztvesznek.

Tűz a kendergyárban. Csütörtökön d. u. a városába tüzelző őrtornyából jelentették a tűzoltóaktanyába, hogy a Limándülön lévő Brüll-féle kendergyár lángokban áll. A tűzoltóság természetesen nagy készséggel száguldott a tűz színhelyére, élén *Dietzen* Imre fő-, *Ernst* Márkus és *Wagner* Lajos parancsnokokkal. A rendőrség is nagy apparátussal vonult ki, *Véseli* főkapitány, dr. *Kovacevics* és *Zanbauer* kapitányok vezetése alatt Szerencsére feleslegesnek bizonyult a tűzoltók és a rendőrség dicséretreméltó buzgalma, mert

mire kiérkeztek, a gyár személyzete már a tüzet eloltotta. A tűz az egyik gépteremben támadt olyképen, hogy az egyik csapágy áttűzsedett és ettől a felhalmozott kender meggyulladt. A munkások azonban nem vesztették el lélekjelenlétüket, megnyitották a raktárban lévő vízcsapokat és mielőtt elharapózhatott volna a tűz, azt csirájában elfojtották. Így is két-három ezer koronára tehető a tűz okozta kár, a mennyiben a teremben lévő gépek erősen megrongálódtak. Mint jellemző dolgot megemlítjük, hogy az „önműködő” és „azonnal oltó” készülékek természetesen felmondták a szolgálatot.

Kazán, mint forgalmi akadály. Csütörtökön délután a leégett Zsófia-malom száz-harmincz métermázsás kazánját szállították a Rákóczi-úton. Tizenhat erős ló vontatta. Az óriási teher alatt a kerekek megroppantak és a súlyos kazán a földre esett, épen keresztbe a villamos sínein, megakadályozva illyformán a villamos közlekedést a Rákóczi-úton. Pénteken délután vitték csak el onnan a vasszőrnyeteket, s a villamos pálya is illyképen pénteken délutánra szabad lett.

Tolvaj segéd. Grbics Miklós, aki Ivkó-vits Nikola üzletében mint segéd volt alkalmazva, gazdája kárára több rendbeli lopást követett el. A tolvajt a rendőrség előállította. Minthogy megbüntetését gazdája nem kívánta eltoloncozás végett a határrendőrség Grbicsét, mert ez boszniai lakos, illetőségi helyére toloncollatta.

Egy nevezetes beadvány. A járásbíróshoz érkezett az alábbi mulatságos beadvány:

„Tekens császár és királyi járásbírósg Ur! Azon alázattal meglopott lora való nevést, a kinek érdekében az Gábor fiam az sítet tömlőzender becsukodok vala, kit pedig ű nem cselekedett, mer' azkérdesdes icakát, midőn is a fentiszított lúnak az elhozódása történt vóna, az Gábor fiam az ed's anyjuk beleegezésevel ilpegg a pallason aluvek, már pedig a' t. cs. és kir. íbírósg ur tejes lehetetlenség, hogy valaki az pallásra lovat lophassek. Igaz ugyan, hogy az Gábor fiam mult őszön egy kis juheselekedetbe salodéok, arra is nagy bölcsen enlekezek, hogy egy kis apró marhasága vot, de hogy az Gábor fiamnak a föntiszított lúhoz semmi köze, hisz elő embórlatta, Csira szomszed, a kit az napon hazamall még is verék, mivel hogy az feleségemmel találódot, amire meg viszontlag ű nagy bölcsen emlékezik. Az eránt esedezek tehát a t. cs. kir. íb. urhoz, hogy az egy vessző alatt idecsatolt Gábor fiamat a két vessző alatti lúnak gyanujából annal is inkább felmenteni méltóztasson, mer hogy megis lsten ellen való vetők, ha valaki egy tíz pöngös lúnak az érdekében az sítet tömlőzender becsukodok vala, és az kivanatos trágyahordást illytőleg az mulasztás terhebe essék. Hát arra hideg jár-e? Kelt mint fönt Mányi Ferenc s. k. az Gábor fiamnak természetös és hitös apja.

A szabadkai ügyvédi kamara folyó hó 19-én délelőtt 10 órákor a kamarai hivatalos helyiségében közgyűlést tart, melyen az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet 5 közgyűlési tagját választják meg.

Testvérgyilkosság Zsablyán. Az elmúlt kedden rémes gyilkosság történt Zsablyán. Pápity Tosa, zsablyai földműves házi szentjének ünnepélyen a két fiutestvér Szlavkó és István részeg fővel összeveszett. A szóharcból tetlegesség lett, miközben az idősebbik: a 21 éves Szlavkó kést rántott és még mielőtt megakadályozhatták, úgy szurta fejbe öccsét, hogy ez menten összerogyott és egy-néhány órai kínlődés után meghalt. A gyilkos testvért letartóztatták és az ujvidéki kir. ügyészségnek átadták.

Tolvaj szállodaszólga Kis István szállodai háziszólga pincértársától, aki vele közös szobában lakott, pénztárcáját ellopta. A rendőrség a hűtlen szobatársát előállította.

Javíthatlan gyermektolvaj. Frankszter József 12 éves fíu, aki ez ideig is több rendbeli apró lopást követett el, a javítóintézetből megszökött. A kis szökevényt a rendőrség letartóztatta.

Wagner Testvérek 5-ös számú pörkölt kávéja a leginomabb.

A villamos vasut éjjeli menetrendje f. hó 8-ától változást szenved, amennyiben a Buzatéről 10:33 órákor elinduló és a Ferenc József tere 10:36 órákor érkező villamos kocsit 10:57 órákor a Kórházhoz (s nem a pályaudvarhoz) indul. Ezenkívül szaporítva lett a menetek száma. A menetrend megváltozott része a következő: Indul Buzatér 10:33 érk. Ferenc József-tér 10:36, Ferenc J.-tér ind. 10:37, érk. Kórház 10:37, ind. Kórház 10:57, Ferenc J. tér 11:07, ind. Ferenc J. tér 11:10, érk. máv. pályaudvar 11:20, ind. máv. pályaudvar 11:30, Buzatér érk. 11:45, Buzatér ind. 11:46, máv. pályaudvar érk. 12:00. A reggeli menetek változatlanok.

Közgazdaság.

Az olasz-török háború hatása a magyar kereskedelemre és iparra.

Irta: Frank Gyula.

II.

Az ország határától: Mustafa-Pasától Konstantinápolyig, Konstantinápolytól Saloniq-ig, Saloniq-tól Usküb-ig, amerre különvonatunk elhaladt, a magyar zászlókkal fellobogózott állomásokon százakra menő néptömeg, élén a füsttel, papsággal, iskolai ifjúsággal, katonai zenekarok hangjai mellett ujjongva üdvözölte a magyarokat: „Csok jase madzar” „Vive la Hongrie”. Abban a tömördek beszédben, melyet a társasághoz intéztek, lelkesen ünnepelték a „testvér magyar nemzetet”, mely valaha az ősi hazában egy fajtól sarjadt, melyet tehát fajrokonság fűz a tő. ö. kö. höz és mely két nemzetek egymáson kívül nincs rokonia, nincs barátja széles e világon.

Valóságos diadalmenet volt utunk. Egyik lakoma követte a másikat (Saloniq-ue-ben két nap alatt 5 bankettet kellett végigennünk), egyik ünnepségből a másikba szólított a hivatalos program.

Maga Pallavicini János őrnagy, monarchiánk konstantinápolyi nagykövete, beavtva ezen utazás kiválóan fontos gazdasági céljába, személyesen nyitotta meg a m. kir. kereskedelmi múzeum által ezen alkalomból rendezett áruminta-kiállítást és este egy felejthetetlen emlékü estélyen látta vendégül a nagykövetségen a kiránduló társaságot a török közélet kiünőségeivel egyetemben.

A nagykövetet kétségek nélkül nem az a vágy vezette, hogy honfitársaival elkvaterkázék, hanem az a diplomatikuss számítás, hogy a török gazdasági élet intézőinek hajlandóságát és rokonszenvét, mint vendéglátó házigazda is megnyerni segítse a honi kereskedelem számára.

Ezenfelül a nagykövet audienciát eszközölt ki a szultánnal a kirándulók egy tiztagu küldöttsége számára, melyet az uralkodó kitüntető szívélyességgel fogadott, azon óhajának adva kifejezést, vajha ezen tanulmányút nyomán Magyarország és Törökország között szoros gazdasági kapcsolatok létesülének.

Amerre a „testvér” magyarok megjelentek, lelkes ünnepeltetésben volt részük, amely valóságos örömmámorra fokozódott, amidőn minden alkalommal, amely csak kínálkozott, rázendítettünk a megijult Törökország szabadságdálára „Jasaszin kardas larin”-re, amelyre vonatunk haladása közben dr. Kunos Ignác, a Keleti Akadémia igazgatója hamarosan betanított bennünket.

Ezen örömmámor, amelyben a hivatalos és nem hivatalos körök usztak, volt az a kedvező talaj, amelybe az utazás kezdeményezői megfontolt számítással elhintették azt a magot, amelyből egy élénk gazdasági összeköttetés pompázó, gyümölcsöző terebélyes fája volt hivatva sarjadni.

„Most vagy soha” volt a jelszó. „Ha a kedvező alkalmat most, az utolsó órában nem ragadjuk meg, Törökország piacait örökre elvesztettük”.

A magyar kereskedelem és ipar, melynek annyi külső és belső ellenséggel kell megküzdenie, 1867 óta a maga bajaival annyira el volt foglalva, hogy igazán nem volt azon

helyzetben, miszerint a Balkán piacainak meghódításáért harcot folytasson.

Oroszország, Olaszország, Franciaország, Anglia, Németország és Ausztria elégtették ki Törökország szükségleteit iparcikkokban és mezőgazdasági termékekben, a magyar kereskedelemnek és iparnak, amely még a belföld szükségletét sem tudta és teljesen még ma sem tudja kielégíteni, nagyon szármalmas szerep jutott. A felsorolt nemzeteknek azon egyforma érdeke, hogy Törökországot termékekkel ellássák, teremtette azt a helyzetet, hogy egyik hatalom árgus szemekkel ügyel a másikra, nehogy valahogyan nagyobb előnyököt, nagyobb befolyást tudjon szerezni, amely Törökországnak fejlődés-teljes helyzetét, a másik állam hátrányára megváltoztathatná. Ez az azonos érdek szülte azt az oly gyakran emlegetett „status quo” fenntartására irányuló haligatag megegyezést.

Eljött azonban azon időpont, a midőn az ifjutörököknek végre is sikerült az országot megszabadítani az abszolutizmus jármától. Nyugati eszmék fuvallata lepte el az országot, az ifjutörökök befolyása alatt a szultánnak, mint kalifának és a mohamedán papságnak sikerült a civilizációt összeegyeztetni a Koránnal és rálépett az ország a gazdasági fellendülés útjára, arra az útra, a melyre 1867 után mi is lépünk.

És miként Ausztria érdekeivel nem quadrál az, hogy Magyarországon a kereskedelem és ipar rohamosan fellendüljön és mindent megtesz ennek lassítása érdekében, azonképpen a török piacokat domináló nemzetek is rossz szemmel nézik Törökország haladását, mely őket előbb-utóbb kiszoríthatná a török piacokról. Ennek a lehetőségnek útját kell állni. Minthogy pedig háborús bonyodalmak és a velük járó anyagi megrázkódtatások ugyancsak nem kedveznek a gazdasági fellendülésnek, hát nem éppen véletlen alakulása a dolgoknak, hogy a nyugodt munkálkodás időszakában, hol Jemen-ben lázadnak fel az arabok, hol az ország nyugati részén ismételtelen az albánok, hol pedig görög és bolgár bandák nyugtalanítják az országot és tesznek intézkedésekért szükségessé.

Iz eszközökkel történik gondoskodás, hogy a „beteg ember” valahogy gyorsan fel ne épüljön, sőt Olaszország most egy merész operációól sem riadt vissza, amikor Tripolisz occupációjával lepte meg a világot. A „beteg ember” beteges testrészeit bekebelezni nem olyan megvetendő dolog, különösen ha e beteges kinövészt óriási datolyaerdők és hatalmas kiterjedésű parlagon heverő földterületek alkotják. Majd megeraperlja ezeket Olaszország úgy, hogy évtizedekig — miként a bibliai Kanaanban — „méz és tej” csurog belőlük.

(Folyt. köv.)

A tréfa a babonában.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti tarcája.)

Irta: Pílec Mór.

Az alföldön általán ismert babona, mellyel láthatatlanná teheti magát az ember, szintén csak egy furlagos öletből vehető eredetét.

Láthatatlannak lenni!... Ki ne szeretné ezt? Bizton állíthatni, hogy ezt a csodát még azok is szeretnék megtanulni, kiknek más-különb legfőbb chajtásuk magukat mindenkor és mindenütt mutogatni a világ előtt. Képzélhetők, milyen kapós lehetett e csuda receptje! Halljuk csak, miként hangzik:

Husvétot követő harmadik vasárnap hajnalban, napfelkelte előtt, künn a mezőn egy négylevelű lóherét kell keresni és egy ezüst pénzzel levágni. Pünkösd első napján ugyanazzal a vágó szerrel, szintén hajnalban levágot kalászból egy buzaszemet aztán ama herelevélbe kell takargatni és egy sajátkezüleg fogott kigyó levágot fejének torkába, azaz a kigyó nyelve alá kell rejteni; a kigyó fejét pedig, megint csak vasárnapon hajnalban, két „mi tyánk” elimádkozása közt egy virágzó akácska alá a temetőben elásni.

Az az ember aztán, ki később az ily módon elvetett buzaszemből termő kalász valamelyik szemét nyelve alá fogja, láthatatlanná lesz, mehet akármerre, csinálhat akármit,

Keresek

2, esetleg 3 nőten utazót, kik a pálinka szakmában már dolgoztak és jól be vannak vezetve.

Ajánlatok: a vidék, hogy dolgoztak, továbbá a fizetési igény megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal felszerelve **Krishaber Lajos** bor- és pálinka nagykereskedőhöz Kiskunhalasra küldendők. 1—5

Papagáj nagyon szelid, beszél, fütyül, nevet, sír, eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Bittner Endre** az ártézi fürdő titkára.

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi bor-
:: párlat ::

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi
:: ellenőrzés alatt. ::

Kapható minden jobb üzletben!

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatósak az egészséges ivóvíz választásánál.

Igyunk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyúvizet,

mely gazdag természetes szénsavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi-összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos, elsőrangú

asztali és gyógyvíz.

Bornak: fűszer
Betegnek: gyógyszer
Egészségének: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek fűszerkereskedőnél.

Öt liter

rendelésnél házhoz szállít

Eredeti
Szerémi
Hegyi

BORT

Wachtl Imre kádár

== Ujvidék, ==

Petőfi-utca 8. szám.

4°-os—5°-os

alapon

törlesztéses-kölcsönökért a felek közvetlenül fordulhatnak hozzánk
== 25-65 évi időtartamra ==
tőke-kamat törlesztésre beosztva
Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat finanszírozzunk.

Kisgazdák által megvásárolt nagy földbirtokot szétparcellázunk, ahhoz szükségeltető pénzt esetleg előre folyósíttatjuk.

Eladósodott birtokot szintén finanszírozzunk,

II-od lil-ad helyű kölcsönöket folyósíttatunk

„Agrária Kereskedelmi“

== Részvénytársaság ==

Budapest, VII., Erzsébet-körút 2. szám.

Telefon és interurbán 46—67.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

1/26 óraker

kezdődnek az előadások

az **APOLLO SZINHÁZ**-ban.

Irodai gyakornok

kezdőfizetéssel azonnal felvétetik.

Reich és Lebherz
kocsigár Ujvidék.

Gyakornok

kezdő fizetéssel azonnali belépésre felvétetik **Botz és Friedmann** gabonagyereskedő cég-nél Indián. Ajánlatok közvetlenül a céghez küldendők. 1—3

VITA FORRÁS
SÓSKUT VAS-LEVEZŐ

Természetes hazai gyógyvíz.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbeteg-eknek, köszvény, hólyag- és ves.bajok ellen

Félfőhár **VITA-forrás** a gyomor-égetést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM Keresk R.-t.**

Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: **Wagner Testv. cégnél Ujvidék.**

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyágytárban.

1286. szám. 1911. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a zolyomi kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. II. 130/2. sz. végzése következtében Dr. Freund Ede ügyvéd által képviselt Polgár Kálmán javára 128 kor. 15 fillér s jár. erejéig 1911. évi szept. hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 680 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butordarabok, gyermekkocsik nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járás-bírósnak 1911-ik évi V. 1505/2. sz. végzése folytán 128 kor. 15 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi február hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 53 k. 50 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Temerini-utca 12-ik szám alatt leendő megtartására 1911. évi november hó 13-ik napján delelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1911. évi október hó 25-ik napján.

Horváth
kir. bír. végrehajtó

ALAPITTATOTT 1830

ALAPITTATOTT 1830

WEISZ HERMINA

ezelőtt: SZÉVÉN KÁROLY.

== UJVIDÉK, II., KENYÉR-UTCA 51. SZÁM. ==

Fest és vegyileg tisztlt férfi-, női- és gyermek ruhákat, csipkét, himzést sztór és tunisz
:: függönyöket, strucz- és disztollakat, napernyöket, keztyűket stb. efélet. ::

A legolcsóbb árak!

Elismert jó munka!

LITCKE L.

pezsgőgyártelpe

Pécs.

Főraktár: BUDAPEST Szép-utca 3. sz.

Frigyes Főherceg Ő Császár és királyi Fensége, Salvátor Lipót Főherceg Ő császár és királyi Fensége és a Nemzetközi Hálókoesi és Európai Express-vonat Társaság szállítója.

Pezsgőfajok:

! Sport Grand Vin Sec, Crémant
Rosé, Casino Extra Sec, For
England (savanykás), Britannia
! : Extra Dry (cukor nélkül). : !

Baromfivész-Ellenszer!

a szab. és törv. védett „Tyukin“ baromfivész elleni szer 1 nap alatt megszüntet mindentéle vést. Számos elismerés és hála-iratunk van; ott, a hol ezen szert állandóan használják, nincsen baromfivész. A szer feltétlenül használhatóságaért felelünk és a kínél nemvállik be készségesen visszaadjuk aszer árát. **A szesz kapható 0 literes palackokban 4 kor, fél liter 2.2 és negyed liter 1.30 fillérért a készítőnél**

Szántó és Társa

vegyész. labor. GYULAFEHÉRVÁR (Erdély).
Rayon képviselőket és viszont eladókat
alkalmazunk.

Egy nap alatt megszüntet mindenféle baromfi vést!

Red Star Line vörös csillag vonal

Rendes hajójaratok Antwerpen—New-york,
Antwerpen—Boston és Antwerpen-Philadelphia
között

== tengeri út 7 nap ==
A hajók minden csütörtökön és szombaton
indulnak.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

RED STAR LINE

Magyarországi helyettese 2-4

BUDAPEST VIII., Köztemető-út 12. a szám.

ÓH JAJ

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálgásodás ellen
gyors és biztos hatásuak

== Egger mellpasztillái ==

az évtágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor. Próbadohoz 50 fill.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerár BUDAPEST, VI., Váci-körut
17. szám.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Kapható Ujvidéken: Grossinger K. örök. Herzog István, Küchler Béla, Lukács Zsigmond, Nenadovits VI., Vuits János gyógyszerárakban,
Klein Oszkár drogeriájában, Bács-Szentamáson: Barakovich L., Jasnits Cs. István. Titelen: Markovits János. Péterváradon: Brotzky Sándor gyógyszerárakban.

Stefanovits

Kávé.

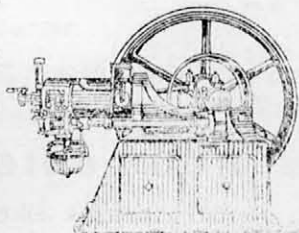
Eredeti „OTTO“ motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magán járó eredeti „OTTO“

benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gép motor- és Hengerolajok, Hajtósziyak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék, Temerini-utca 7.
Kérjen árjegyzéket és költségvetést!

Postadobozokban 30 f.-től. Ruhadobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb. Állandó nagy raktár. — Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. Ékszerdobozok a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár

BARTH DOMONKOS, Zrinyi Ilona-utca 15. szám

TELEFON 314.

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbitfejlesztéssel létrehozott acetylen égővel teremt az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál $2\frac{1}{2}$ fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3--4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségelőirányzattal szolgál. — Legjobb referenciák. ::

Vezérképviselő és egyedárusító a Bácska részére

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegyé.)

Kinálók ezenfelül 10—100 lángérs reform készüléket a legolcsóbb áron. Montirozási költség egy lámpa részére 3. k.

UJDONSÁG.

Ajánl k

complett autogén hegesztő- és vágó berendezéseket, amelyek minden géplakatos- és kovács műhelyben szükségesek és amelyek nálam állandóan raktáron vannak. Vevők nálam díjmentesen praktikus hegesztőberendezésre szóló oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.
(Budapest VI., Lelkei-utca).

Dívtos kézimunkák és a hozzávaló anyagok

WIRTH RÓZSA

kézimunka-üzletében

II. RÁKOCZY FERENC-ÚT 6.

:: Allandóan nagy ::
választékban kaphatók.

ELŐNYOMDA.

Eladó.

Öt szobából álló uri lakás, 1 és fél hold szőlővel, külön gazdasági házzal a futaki országot mellett. Bővebbet Szalkay Sándor kár. adótitosnénl.

Gyors- és gépiró iskola.

A budapesti „Gyakorló Gyorsírók Társaságá"-nak szakfelügyelete alatt álló Gabelsberger-Markovits rendszerű gyors- és gépiró iskolámat

szepember hó 15-én megnyitottam.

Tanfolyamaimon a magyar-német levelező és vita-gyorsíráson kívül magyar-német levelezés, helyesírás és minden rendszerű gépen való írást mérsékelt tandíj mellett tanítok.

A budapesti „Gyakorló Gyorsírók Társasága“ vizsgáztat, bizonyítványok állam-érvényesek.

A magyar levelezés és helyesírási tanfolyamok díjtalanok. Végzett növendékeimet biztos állásba juttatom. Allásközvetítés díjtalan. Prospektussal szívesen szolgál.

KOHN SÁRI,

okl. gyorsírás-tan. II. Rákóczy Ferenc-út 15.
I. emelet.

Eladó ház.

A Szent István-utca 8a. sz. alatt levő házam előnyös fettelekké eladom.

Gály József

3—3 Szent rókusi róm. kath kántortanító.

Franciát

társalgás utján tanít perfect francia. Szíves ajánla'okat „Progrès“ alatt továbbit a kiadó-hivatal.

Hirdetmény.

Urszentiváni jegyzői irodába azonnali belépésre néhány hónapra kiségitő kerestetik 4 korona napi díj mellett. Szerb nyelv bírása megkívántatik. Jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek; kik közül a megválasztott azonnalhelyettes segédjegyzőnek lesz kinevezve.

Urszentiván, 1911. évi november hó 6-án.

Milutinovity Milan
jegyző.

2—2

Wagner Testvérek

Ujvidék.

Csemege-üzlet és kávékereskedés.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

ÓVADÉKKÉPESEK.

ÓVADÉKKÉPESEK.

Tőkebefektetésre

különösen alkalmassak

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

4 $\frac{1}{2}$ %-os

Adómentes záloglevelei

(Árvapénzek elhelyezésére igen alkalmas)

10.000, 2000, 1000 és 200 koronáról szóló címleteknek melyek 50 év alatt, félvi kisorsolás utján, teljes névértékben visszafizettetnek és félvi, február 1-én és augusztus 1-én esedékes, Budapesten, valamint Bécsben minden levonás nélküli beváltandó szelvények utján kamatoztatnak.

Ezen záloglevelek a cs. és kir. közös hadügyminiszterium 1883. szept. 14-iki 2057. sz. és az 1894. március 3-iki 199. sz. rendelete értelmében a cs. és kir. hadsereg és a hadi-tengerészet és a magy. kir. honvédelmi miniszterium 1883. október 12-iki 45.581. sz. rendelete értelmében a m. kir. honvédség és csendőrség részére házassági biztosítékek elfogadtatnak.

A fentemlített záloglevelek külön biztosítékekül szolgálnak:

1. Az alapszabályok 112-ik §-a értelmében, a banknak lekötött összes ingatlanok. A kibocsátott záloglevelek alapját képező földbirtokok és egyéb ingatlanok összértéke jelenleg 630.352.427 korona, míg a forgalomban levő záloglevelek összege 238.628.000 korona; a kölcsönök átlag tehát a lekötött fekvősegek értékének csak körülbelül 35%-át kezezi.

2. Az 1876. évi XXXVI. t.-cikk s az alapszabályok 107. §-a értelmében: a záloglevél-tulajdonosok biztosítására elkülönítve kezelit külön biztosítéki alap 11.945.000 kor. összegben Továbbá biztosítékekül szolgálnak:

3. Az 50. millió koronával teljesen befizetett alaptőke.

4. A rendes, valamint a redkivül tartalékalap 71.8 millió korona összértékben.

Az 1889. XXX. t.-cikk értelmében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank záloglevelei a közigazgatás minden ágában óvadékképesek, szolgálati és üzleti biztosítékokra fordíthatók, árva- és alapítványi pénzek elhelyezésére alkalmasak, valamint katonai házassági biztosítékekül elfogadtatnak.

Ezen zálogleveleknek az 1889. XXX. t.-cikk értelmében teljes adómentesség biztosított.

A záloglevelek teljes névértékben kerülnek kisorsolás esetén beváltásra.

A sorsolások minden év január és július havában Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a törvény által előírt módozatok figyelembe vételével történnek meg.

A kisorsolt kötvények 6 hó elteltével váltatnak be.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank záloglevelei a budapesti, bécsi, berlini, hamburgi, brüsszeli és amsterdami tőzsde hivatalos árjegyzékeiben jegyeztetnek.

A címletek a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiokjánál Ujvidéken a mindenkori napi árfolyamon kaphatók.

4—6